

Наталя Будна
Марко Беденко

МАТЕМАТИКА

Підручник для 3 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 1

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН
2020

УДК 51(075.2)
Б 90

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 21.02.2020 р. № 271)

Підручник створено за Типовою освітньою програмою,
розробленою під керівництвом О. Я. Савченко.

Будна Н. О.

Б 90 Математика : підручник для 3 кл. закладів загальн. середн. освіти : у 2-х ч. Ч. 1. / Н. О. Будна, М. В. Беденко. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2020. — 112 с. : іл.

ISBN 978-966-10-7089-8

Підручник за своїм змістом відповідає Державному стандарту початкової освіти та Типовій освітній програмі, розробленій під керівництвом О. Я. Савченко.

Система завдань і вправ спрямована на формування й закріплення обчислювальних навичок, розвиток логічного мислення та просторової уяви, вироблення вмінь аналізувати, порівнювати і самостійно робити висновки.

Для учнів та учениць 3 класу.

УДК 51(075.2)

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

Завантажуйте безкоштовний інтерактивний додаток,
використовуючи детальну інструкцію, за посиланням:

bohdan-books.com/6010-3/

Тех. підтримка: (0352) 52-06-07, 067-352-09-89; admin@bohdan-digital.com

ISBN 978-966-10-7089-8

© Будна Н. О., Беденко М. В., 2020
© Навчальна книга – Богдан, виключна ліцензія
на видання, оригінал-макет, 2020

Дорогий третьокласнику! Дорога третьокласнице!

Вітаємо тебе з початком навчального року, протягом якого ти продовжиш вивчати основи математики й пізнавати секрети математичної мови. На шляху до знань вірним другом і порадником тобі стане цей підручник. Разом із ним ти повториш арифметичні дії з одноцифровими і двоцифровими числами у межах 100, дослідити таблиці множення та ділення, ознайомишся із діленням з остачею та новим геометричним матеріалом. А ще — будеш виконувати дії з іменованими числами, розв'язувати різноманітні сюжетні й практичні задачі.

Цікаві криптограми, анаграми, числові «змійки», «мережива», завдання на повороти, уявне розрізування фігур, дослідження діаграм, розв'язування логічних задач зроблять процес навчання захоплюючим і нестандартним.

Зорієнтуватись у типах завдань тобі допоможуть уже знайомі позначення.

Бажаємо успіхів!

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

 — завдання для класної роботи

 — межа матеріалу уроку

 — завдання підвищеної складності

 — робота в парах/групах

 — завдання для домашньої роботи

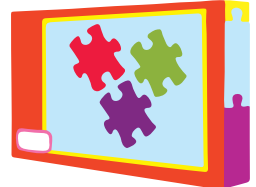
 — порівняй

ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО ЗА 2 КЛАС. СОТНЯ

- 1 На українських грошових купюрах є портрети великих українців. Пригадай, кого зображено на цих купюрах.

- 2 Скільки гривень коштує кожна іграшка?

- 3 В одному дециметрі 10 сантиметрів.
 $1 \text{ дм} = 10 \text{ см}$

В одному метрі 10 дециметрів.
 $1 \text{ м} = 10 \text{ дм}$

Запиши, вставляючи потрібні числа. Що спільного у кожній парі рівностей?

Зразок.

$$1 \text{ дм } 3 \text{ см} = \boxed{13} \text{ см}$$

$$6 \text{ м } 3 \text{ дм} = \boxed{63} \text{ дм}$$

$$10 + 3 = \boxed{13}$$

$$60 + 3 = \boxed{63}$$

$$5 \text{ дм } 1 \text{ см} = \boxed{} \text{ см}$$

$$4 \text{ м } 5 \text{ дм} = \boxed{} \text{ дм}$$

$$50 + 1 = \boxed{}$$

$$40 + 5 = \boxed{}$$

- 4 Скільки в кожному з даних чисел десятків? одиниць? Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

56	72	49	90	63
А	Л	М	О	С

- 5 Якими фігурами позначили доданки, а якою — суму?

$$\triangle + \square = \diamond$$

- 6 Розклади числа на розрядні доданки за зразком.

Зразок. $48 = 40 + 8$

$$35 = \square\square + \square \quad 78 = \square\square + \square \quad 92 = \square\square + \square$$

- 7 Розглянь фрагмент числового ряду. Знайди попереднє й наступне числа для числа 60.

Виконай дії за допомогою числового ряду.

$$61 + 1 \quad 55 - 1 \quad 59 + 2 \quad 62 - 2 \quad 53 + 3 \quad 61 - 3$$

- 8 Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1) Від дошки довжиною 56 см відрізали кусок завдовжки 6 см. Скільки сантиметрів дошки залишилося?

2) Паркан завдовжки 43 м продовжили ще на 10 м. Скільки метрів становить довжина паркану тепер?

- 9 $54 + 1$ $20 + 10$ $48 - 1$ $72 - 10$ $36 - 6$ $58 - 8$
 $29 + 1$ $90 - 70$ $43 - 3$ $26 + 70$ $40 + 6$ $75 - 5$

- 10 Яке число отримаємо, додавши до найбільшого двоцифрового числа найменше одноцифрове?

- 11 $34 + 1$ $50 + 10$ $84 - 1$ $72 - 60$
 $26 + 1$ $90 - 40$ $48 - 8$ $24 + 40$
 $54 - 4$ $63 - 1$ $50 + 5$ $28 + 10$

- 12 В іграшковому комплекті 60 солдатів і 10 офіцерів. Скільки всього військових у цьому комплекті?

- 13 Прочитай вирази. Перевір, чи правильно знайшли їхні значення.

$$\begin{array}{ccc} 25 + 1 & 90 - 1 & 53 + 20 \\ 84 - 20 & 73 - 3 & \end{array} \rightarrow \begin{array}{|c|c|c|c|c|c|} \hline 2 & 6 & & 8 & 9 & 7 & 3 \\ \hline & & 6 & 4 & & 7 & 0 \\ \hline \end{array}$$

14 $23 + 21 = \square\square$

$54 - 21 = \square\square$

$62 + 16$

$21 + 56$

$72 - 11$

$68 - 46$

$22 + 51$

$84 - 72$

$46 + 23$

$41 + 56$

15 $5 \text{ дм } 4 \text{ см} + 2 \text{ дм } 1 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$ $54 + 21 = \square\square$

$9 \text{ м } 7 \text{ дм} - 4 \text{ м } 2 \text{ дм} = \square \text{ м } \square \text{ дм}$ $97 - 42 = \square\square$

- 16 Якою фігурою позначили зменшуване? від'ємник? різницю?

$\diamond - \square = \triangle$

- 17 Пригадай! У математиці змінні й невідомі величини та геометричні фігури позначають латинськими літерами.

Велика буква	A	B	C	D	E	F	I	K	L	M	O	X
Мала буква	a	b	c	d	e	f	i	k	l	m	o	x
Назва букви	a	бе	це	де	е	еф	і	ка	ель	ем	о	ікс

Якими літерами позначили доданки й суму? зменшуване, від'ємник, різницю?

$k + l = m$

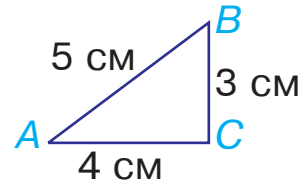
$d - e = f$

- 18 Яке число отримаємо, віднявши від найменшого трицифрового числа найменше двоцифрове?

19

Периметром трикутника називають суму довжин його сторін.

Знайди у трикутнику ABC сторони AB , BC і AC . Яка з них найдовша? Обчисли периметр трикутника.

20

Склади задачу за малюнком із попереднього завдання, використовуючи слова «на 2 см коротша», і розв'яжи її.

21

Турист і туристка вирушили з однієї точки у протилежних напрямках. Туристка зробила 45 кроків, а турист — на 21 крок менше. Скільки кроків їх тепер розділяє?

22

Вирази, подані на пазлах, записали у вигляді числового ланцюжка. Перевір, чи правильно це зробили. Чи збігається значення останнього виразу з першим числом у ланцюжку?

$$53 + 26$$

$$42 - 31$$

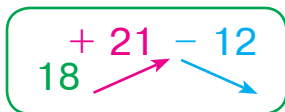
$$79 - 37$$

$$11 + 42$$

$$53 + 26 = 79 \rightarrow 79 - 37 \rightarrow 42 - 31 \rightarrow 11 + 42 \rightarrow 53$$

23

Допиши числову «змійку» до краю аркуша в зошиті. Рухаючись угору, додавай число 21; рухаючись униз, віднімай число 12.

	39	48		
18	27	36		

24

Гіацинт коштує 65 грн, а фіалка на 42 грн дешевша. Скільки гривень коштують гіацинт і фіалка разом?

 25	$34 + 33$	$41 + 52$	$79 - 17$	$88 - 44$
	$25 + 54$	$87 - 42$	$41 + 53$	$45 + 51$

26 Виконай дії усно, записуючи лише відповіді.

$34 + 12$	$41 + 36$	$63 - 12$	$24 - 13$
$25 + 32$	$62 + 13$	$48 - 36$	$99 - 72$

27	$8 \text{ дм} + 7 \text{ дм} = \square \text{ м } \square \text{ дм}$	$8 + 7 = \square \square$
	$5 \text{ см} + 7 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$	$5 + 7 = \square \square$
	$6 \text{ дм} + 9 \text{ дм} = \square \text{ м } \square \text{ дм}$	$6 + 9 = \square \square$

28	$7 + 5$	$6 + 7$	$9 + 3$	$16 - 8$	$11 - 5$
	$8 + 3$	$7 + 2$	$6 + 5$	$18 - 9$	$19 - 9$

29 Щоб перевірити дію додавання, треба від суми відняти один із доданків. Якщо отримаємо другий доданок, то дію виконано правильно.

<i>Перевірка</i>	
$25 + 43 = 68$	$68 - 25 = 43$
	$68 - 43 = 25$

Виконай додавання з перевіркою.

$43 + 21$	$64 + 15$	$58 + 31$
-----------	-----------	-----------

30 Від дошки довжиною 1 м 1 дм відрізали кусок завдовжки 4 дм. Яка довжина залишку?

31 Склади і розв'яжи задачу.

Дівчаток
на 3 більше

Зверни увагу! Напряом стрілки вказує, яке з чисел більше (або менше).

- 32 У кожній рівності знайди літеру, якою позначили більше число.

$$a + 3 = b$$

$$c - d = 2$$

$$x - 1 = y$$

33

В одній гривні 100 копійок.
1 грн = 100 коп.

- 1) Скільки потрібно таких монет, щоб отримати 1 грн?

- 2) Виконай дії спочатку з гривнями, а потім — із копійками.

$$23 \text{ грн } 60 \text{ коп.} + 12 \text{ грн } 10 \text{ коп.} = \square\square \text{ грн } \square\square \text{ коп.}$$

$$48 \text{ грн } 90 \text{ коп.} - 17 \text{ грн } 20 \text{ коп.} = \square\square \text{ грн } \square\square \text{ коп.}$$

34

Запиши вирази у вигляді числового ланцюжка.

$$5 + 7$$

$$6 + 9$$

$$12 - 6$$

$$15 - 10$$

35

Аліна й Антон вирушили назустріч одне одному. Антон пройшов до зустрічі 42 кроки, а Аліна — на 11 кроків менше. Скільки кроків розділяло їх на початку руху?

36

$$9 \xrightarrow{+7} \xrightarrow{-8}$$

37

$11 - 2$	$12 - 3$	$15 - 7$	$8 + 5$	$7 + 5$
$11 - 5$	$12 - 6$	$14 - 8$	$5 + 9$	$8 + 9$

38

Альбом коштує 23 грн 60 коп., а блокнот на 11 грн 40 коп. дешевший. Скільки гривень та скільки копійок коштують альбом і блокнот разом?

39

$5 + 7$	$4 + 8$	$9 + 9$	$15 - 6$	$11 - 3$	$16 - 8$
$6 + 5$	$7 + 8$		$18 - 9$	$14 - 7$	

40

$$7 + 8$$

$$9 + 4$$

$$15 - 6$$

$$13 - 6$$

Кінець безкоштовного уривку. Щоби
читати далі, придбайте, будь ласка,
повну версію книги.